

Luonnonsuojelulain uudistus

Aika: keskiviikkona 9.12.2020, klo 9 – 12

Paikka: Skype

Osallistujat: Riitta Rönn, pj.	Ympäristöministeriö, johdon tuki
Ilkka Heikkinen, varapj.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Anna-Rosa Asikainen	Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto
Arja Halinen	Metsähallitus
Aleksi Lehikoinen	Luonnontieteellinen keskusmuseo
Eero Melantie	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Minna Mättö	Kuntaliitto
Raija-Leena Ojanen	WWF-Suomi
Anne Raunio	Suomen ympäristökeskus
Jari Salila	Oikeusministeriö
Riikka Aaltonen	Työ- ja elinkeinoministeriö
Vilppu Talvitie	Maa- ja metsätalousministeriö
Tapani Veistola	Suomen luonnonsuojeluliitto
Tiina Lovisa Solbär	Saamelaiskäräjät
Heidi Lettojärvi	Energiateollisuus
Tiina Vuoristo	Metsäteollisuus ry
Tia Laine-Ylijoki-Laakso	Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto
Johanna Korpi, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Läsnä:	
Roosa Atula, siht.	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Pia Kärki	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Esko Hyvärinen	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto
Leila Suvantola	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto

1. Kokouksen avaus, Riitta Rönn, YM
Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja
Vilppu Talvitie/MMM esitti kokousmuistioon seuraavaa lisäystä: ”Kokouksessa esitettiin myös, että kunnan tehtävät tulisi rajata seuraavasti: Kunta edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä sekä maisemansuojelua luonnonsuojelulain mukaisin toimenpitein alueellaan.”
Kommentti sovittiin lisättäväksi pöytäkirjaan. Todettiin, että jatkossa pöytäkirjan kommentit tulisi toimittaa ennen seuraavaa kokousta.
3. Kaivoslain uudistuksen tilannekatsaus, Riikka Aaltonen, TEM

Riikka Aaltonen esitteli kaivoslain uudistuksen tilanteen. Todettiin, että kaivoslain muuttamista koskeva hallituksen esitys saattaa olla samaan aikaan käsittelyssä eduskunnassa luonnonsuojelulakia koskevan hallituksen esityksen kanssa. Erityisesti tästä syystä on tarpeen varmistaa hankkeiden valmistelun ja vaikutusten arvioinnin yhtenäisyys. Keskustelussa nousi esiin tarve varmistaa luonnonsuojelualueiden huomiointi kaivoslain uudistuksessa. Todettiin, että mikäli malminetsintä kiellettäisiin täysin luonnonsuojelualueella, on perustelut ja ehdotuksen vaikutukset mietittävä tarkkaan.

4. Pykäläluonnokset, lakiehdotuksen luvut 7-10, Johanna Korpi ja Leila Suvantola, YM
Projektiryhmän sihteeri Johanna Korpi esitteli lakiehdotuksen luvun 7 pykäläluonnoksia. Keskustelussa nousi esiin, että tiedoksiantosäännökset poikkeaisivat muun muassa ympäristönsuojelulain menettelystä, ja että tiedottamista koskevat pykälät voisi olla tarpeen koota yhteen ja käsitellä kokonaisuutena.

Monissa puheenvuoroissa luontotyyppien suojelua pidettiin tärkeänä myös lajien suojelun kannalta. Esitettiin myös omaa kokousta luontotyypeistä, mutta todettiin, että luontotyyppiluvun valmistelua jatketaan tässä vaiheessa ensisijaisesti kirjallisten kommenttien pohjalta.

Jotkut jäsenistä eivät kannattaneet kolmiluokkaista jaottelua, eivätkä uuden tiukasti suojeltujen luontotyyppien kategorian lisäämistä. Tämän mukaan viranomaisen olisi jatkossakin tehtävä erillinen rajauspäättös suojeltavien luontotyyppien kohdalla, ja että rajattavien kohteiden tulisi olla määritelty luonnontilaisiksi. Myös oikeusvaikutusten kytkemistä tietokantamerkintään vastustettiin joissain puheenvuoroissa.

Täsmennystä kaivattiin lievennyshierarkiaa koskevaan kirjaukseen sekä siihen, mikä on esitettyjen eri kategoriaan kuuluvien luontotyyppien suhde toisiinsa. Tämän osalta sihteeristö täsmensi, että tiukasti suojellut luontotyyppit olisivat myös uhanalaisia luontotyyppejä.

Ekologista kompensatiota koskeva momentti jakoi näkemyksiä. Keskustelussa todettiin, että tiedonhallinnan suhteen on tarve pyrkiä kohti uudenlaista järjestelmää.

Puheenjohtaja totesi keskustelun yhteenvedona, että esitetty 7. luku luontotyyppien suojelusta on erityisen tärkeä, kun otetaan huomioon nykyisen lain toimivuuden arvioinnin tulokset. Kolmiluokkaista luontotyyppien suojelujärjestelmää sekä kannatettiin ja vastustettiin. Kielteisissä puheenvuoroissa nousi esiin, että esitetyt uudet elementit eivät ole riittävän selkeitä. Pohdintaa jatketaan sen suhteen, esitetäänkö suojellut luontotyyppit suoraan laissa vai asetuksessa: lain tasolla kuvaaminen olisi oikeusturvan ja selkeyden kannalta parempi vaihtoehto, mutta asetuksella säätäminen toisi joustavuutta.

Leila Suvantola esitteli 8. luvun koskien eliölajien suojelua.

Puheenvuoroissa nousi esiin muun muassa tarve vahvistaa geneettistä biodiversiteettia. Ehdotusten katsottiin osittain selkeyttävän nykyistä esitystapaa ja avustetun leviämisen lisäämistä lakiin pidettiin hyvänä.

Maa- ja metsätalousministeriön puolesta tuotiin esiin, että riistalajien osalta luontodirektiivi on implementoitu metsästyslaissa ja kalalajienkin osalta suojelu voitaisiin toteuttaa kalastuslainsäädännöllä. Keskustelua jatketaan ministeriöiden välillä, että voitaisiin luopua kahdessa eri laissa säätämisestä, jolloin saataisiin selkeytystä nykytilaan. Metsienhakkuu nousi esiin keskustelussa ja pidettiin vielä epäselvänä, mikä on hakuiden suhde lintujen pesintää koskevaan sääntelyyn.

Leila Suvantola esitteli 9. luvun koskien vaihdantaa, maahantuontia ja maastavientiä. Useat tahot ilmaisivat toimittavansa mahdollisia kirjallisia kommentteja lukuun.

Johanna Korpi esitteli 10. luvun koskien maiseman suojelua ja hoitoa sekä luonnonmuistomerkkejä. Keskustelussa todettiin muun muassa, että MRL-rajapinta on huomioitava. Sihteeristöstä todettiin, että luvussa käytetty sana maiseman "suojeleminen" vastaisi paremmin käytäntöä kuin nykyisen lain sanamuoto "säilyttäminen". Katsottiin, hyväksynnän saaminen olisi tarpeen nostaa nykyistä paremmin esille. Puheenjohtaja kuitenkin totesi, että hyväksyttävyyden tuominen lainsäädännön kautta on haastavaa ja hyväksyttävyyttä voidaan edistää myös muilla keinoilla. Tuotiin esille ehdotus saamelaisten ennakkosuostumuksen saamisesta maisemanhoitoalueen hoidon ja käytön suunnittelussa ja todettiin, että vastaava ehdotus ennakkosuostumuksen saamisesta (FPIC-periaate) sisältyi myös aiemmin esitelyihin säädösehdotuksiin luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnitelmista.

Puheenjohtaja totesi kaikkien lukujen osalta, että niihin toivotaan kirjallisia kommentteja, joita sihteeristö käsittelee.

5. Muut asiat

- a. Todettiin, että luontotiedon hallinnan kehittämiseen liittyvän kuntakyselyn tulokset ovat tiedoksi Tiimerissä.
- b. Ympäristöministeriö on pyytänyt UM:ltä lausunnon CETA-sopimuksen vaikutuksista ympäristölainsäädäntöön, joka lausunto tiedoksi Tiimerissä.
- c. Puheenjohtaja totesi, että keskustelussa on noussut esiin tarve käsitellä eri lakien rajapintoja, menettelyä ja korvausasioita sekä vaikutusten arviointia. Näillä seikkojen käsittelyyn pyritään varaamaan aikaa kevään kokousten yhteydessä.

6. Seuraava kokous

- a. tiistaina 26.1.2021 klo 9-12: Asialistalla on lukukohtainen tarkastelu (luvut 11- ja luku 1) sekä luontotiedon hallinta –työryhmän raportti
- b. kevään 2021 lisäkokoustarpeet
 - i. 26.2. järjestetään koko päivän kokous klo 9-16, jossa käsitellään koko lakiehdotus ja yksityiskohtaisia perusteluja

ii. 30.3. koko päivän kokouksen asialistalla on vaikutusten arviointia ja rajapintojen käsittelyä

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti ja päätti vuoden viimeisen kokouksen klo 11.58 ja toivotti kaikille rentouttavaa joulunaikaa.